

Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26250>

Özet

Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği (MDÖ), öğrencilerin akademik bağlamdaki motivasyon seviyelerini ölçmek amacıyla uyarlanmış 30 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanır (1= hiçbir zaman, 5= her zaman). Ölçeğin temel yapısı, motivasyonu iki ana alt boyutta incelemektedir: 17 maddeden oluşan **İç Motivasyon** ve 13 maddeden oluşan **Dış Motivasyon**. Bu uyarılma çalışması, özellikle bilgisayar destekli İngilizce öğretimi bağlamında öğrencilerin öğrenme motivasyonunu değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon, İç Motivasyon, Dış Motivasyon, Ölçek Uyarılma, Öğrenci Motivasyonu, Likert, Psikometri, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Elif Vural Özkip

Amaç

Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin, özellikle öğrencilerin, belirli bir akademik görev veya öğrenme süreci karşısındaki motivasyon düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, motivasyonun doğuştan gelen ilgi ve zevke dayalı içsel yönlerini ve dışsal ödüller, cezalar veya zorunluluklara dayalı dışsal yönlerini ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunar. Ölçeğin uyarılması, **Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretiminin Öğrenci Motivasyonuna Etkisi** başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Bu araç, eğitim araştırmacılar ve uygulayıcılar, pedagojik müdahalelerin veya öğrenme ortamı değişikliklerinin öğrencilerin motivasyonel durumları üzerindeki etkilerini analiz etmelerine olanak tanır. Ölçek, motivasyonel farklılıklar ortaya koyarak hedeflenen müdahale stratejilerinin geliştirilmesine bilimsel bir zemin sağlamaya amaçlanmaktadır.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, motivasyonun psikolojik yapısını, yaygın kabul gören **Öz Belirleme Teorisi** (Self-Determination Theory) çerçevesinde ele alınan iki temel boyutta ölçmektedir: İç Motivasyon ve Dış Motivasyon. **İç Motivasyon**, bireyin bir eylemi doğası gereği keyifli veya ilgi çekici bulması nedeniyle gerçekleştirilmesini ifade ederken; **Dış Motivasyon**, eylemin araçsal bir amaca (ödül kazanma, ceza kaçınma) hizmet etmesi nedeniyle gerçekleştirilmesini ifade eder.

MDÖ, bu iki alt boyut aracılığıyla bireyin motivasyonel profilinin bütünsel bir resmini sunar. İç

Motivasyon alt boyutu 17 madde ile, D?? Motivasyon alt boyutu ise 13 madde ile temsil edilmektedir. Bu ayrım, araştırmacılar?n hangi motivasyon türünün belirli bir davran?? veya akademik başarı ile daha güçlü ilişkili olduğunu incelemesi için kritik bir yapısal temel sunar.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referans?nda spesifik olarak kapsamlı bir geçerlik çalışması (yapı geçerliği, ölçüt geçerliği gibi) detaylandırılmamıştır. Ancak, ölçeğin bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılması, tezin konusu bağlamında geçerli kabul edilen bir adaptasyon sürecinden geçtiğini düşündürmektedir. Geçerlik çalışmaları?n tam kapsamı için orijinal tez çalışması?n incelenmesi önerilir. Geçerlik, bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtü?nünü ifade eden temel bir psikometrik özelliktir.

Güvenirlik

Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri detaylı bir şekilde raporlanmıştır. Güvenirlik, hem iç tutarlılık hem de zamana bağlı istikrar (test-tekrar test) yöntemleriyle incelenmiştir. Test-tekrar test güvenilirliği için ölçek, 15 gün arayla 46 öğrenciye uygulanmıştır.

Bu test-tekrar test uygulaması sonucunda, 4 Motivasyon alt boyutu için Pearson Korelasyon değeri 0.77 olarak bulunmuştur. D?? Motivasyon alt boyutu için ise Pearson Korelasyon değeri 0.62 olarak rapor edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin genel iç tutarlılığı, **Cronbach's Alpha** (güvenirlik katsayısı) değeri ile belirlenmiş ve bu değer 0.89 olarak oldukça yüksek bir düzeyde tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, orijinal yapı?n korunması veya uyarılma çalışması kapsamında yapılan faktör analizi sonucunda, iki farklı alt boyuta ayrılmış 30 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, motivasyon literatüründe yaygın olarak kabul gören temel ayrımları yansıtmaktadır:

4 Motivasyon: 17 madde

D?? Motivasyon: 13 madde

Bu iki faktörlü yapı, bireylerin motivasyon kaynaklarının içsel mi yoksa çevresel etkilere bağlı mı olduğunu açıkça aydınlatmayı mümkün kılmaktadır. Ölçeğin uyarılma olduğu göz önüne alındığında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe kültürüne uygunluğunun test edildiği varsayılmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendi kendine raporlama ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Yüksek lisans tezinin ba?lam?na göre ?ngilizce öğrenen öğrenciler)

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle lise veya üniversite öğrencileri)

Population Details: Güvenirlik çal??mas? 46 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman, 5= her zaman)

Anahtar Kelimeler

Motivasyon Ölçeği, Öğrenme Motivasyonu, Psikometrik Araçlar, ?ç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: elifevural@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Uygulama Y?li?

Ölçek, 2009 y?l?nda Elif Vural Özkıp tarafından yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanm?? ve kullan?lm??tır. Ölçeğin ticari kullan?m? ve izin gereksinimleri hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Yazarın ileti?im adresi: elifevural@yahoo.com.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına a?a??daki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [motivasyon-duzeyini-belirleme-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Bu ölçeğin uyarlama kayna??, a?a??daki yüksek lisans tezidir:

Vural-Özkip, E. (2009). *Bilgisayar destekli İngilizce öğretiminin öğrenci motivasyonuna etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Tez, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nde erişime açıldı: tez.yok.gov.tr

Motivasyon Düzeyini Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen tez çalınması veya PDF dosyasının incelenmesi gerekmektedir. Ölçeğin yapısal dağılımı aşağıdaki gibidir:

Toplam Madde Sayısı: 30

Alt Boyut 1: İç Motivasyon (17 madde)

Alt Boyut 2: Dış Motivasyon (13 madde)